

รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพตามความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์
ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นายเสวิมพงศ์ หงส์พันธุ์

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
006223
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

**THE PROFESSIONAL STUDENT TEACHERS MANAGEMENT MODEL AS
EXPECTED BY THE ADMINISTRATORS AND COLLEGE SUPERVISORS
WITHIN THE NORTH-EASTERN TEACHERS COLLEGES GROUP**

Mr. Sermpong Hongphan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์ รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพตามความคาดหวังของผู้บริหารและ
 อาจารย์นิเทศน์ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดย นายเสริมพงศ์ หงส์กันธุ์

ภาควิชา บริหารการศึกษ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฉรยอก

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารการศึกษ

บุญมี เฉรยอก
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประสิทธิ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร.จรรยาพร... ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรัชช ทัศนเมษ)

ดร.บุญมี เฉรยอก กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฉรยอก)

ดร.อรรช... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรช ประไพตระกูล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพตามความคาดหวังของผู้บริหารและ
อาจารย์ในเขตพื้นที่ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อผู้ศึกษา นายเสริมพงศ์ หงส์พันธุ์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เดม บอศ

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2523

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ในเขตพื้นที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคต
2. เพื่อเสนอรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ในเขตพื้นที่

สมมุติฐานของการวิจัย

ความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ในเขตพื้นที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ในเขตพื้นที่ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2523 จำนวนทั้งสิ้น 460 คน เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) เกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ในเขตพื้นที่ในเรื่องการจัดประสบการณ์

วิชาชีพของ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคต ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามไต่ถามความเชื่อมั่น.86 จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้นจำนวน 460 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 412 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.57 การวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำโดยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการทดสอบค่าคะแนน z แล้วรวบรวมแนวความคิดทั้งหมดของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ มาสร้าง เป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพของ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัย

ความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพของ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือในค่านนโยบาย จุดมุ่งหมาย ระยะเวลาการฝึก หน่วยงานที่รับผิดชอบ การกำหนดและสรรหาบุคลากร กิจกรรมและวิธีดำเนินงาน การวัดผลและประเมินผล การจัดประสบการณ์วิชาชีพนั้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมุติฐาน

ค่านนโยบาย ประชากรทั้งสองกลุ่มมีความเห็นคล้ายอย่างยิ่ง ในเรื่องนักศึกษาวิชาเอกใด ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจารย์ภาควิชานั้นต้องออกนิเทศ นักศึกษาทุกคนต้องผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจตรงกัน

ค่านจุดมุ่งหมาย ประชากรทั้งสองกลุ่มมีความเห็นคล้ายอย่างยิ่งในเรื่อง วิทยาลัยครูควรส่งเสริมให้อาจารย์นิเทศก์ได้ศึกษามีปัญหาที่เกิดขึ้นกับการสอนในโรงเรียนแล้วนำมาพัฒนาการสอนในวิทยาลัย และนักศึกษาต้องได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองในเรื่องบุคลิกภาพและทัศนคติที่พร้อมจะเป็นครูได้

ค่านระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประชากรทั้งสองกลุ่มเห็นคล้ายในเรื่อง ให้มีระยะเวลาฝึก 18 สัปดาห์ฝึกเพิ่มเวลา สำหรับนักศึกษา ป.กศ. ชั้นสูง และระดับปริญญาตรี 4 ปี และฝึก 9 สัปดาห์ฝึกเพิ่มเวลา สำหรับระดับปริญญาตรี 2 ปี

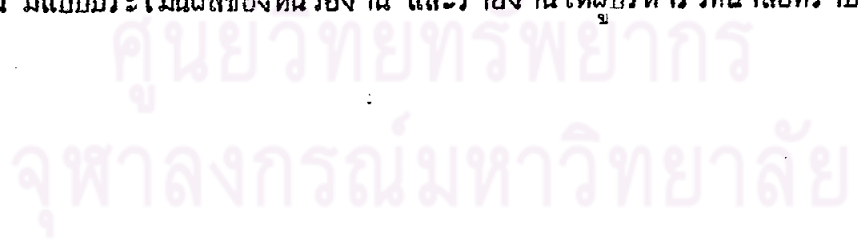
หน่วยงานที่รับผิดชอบ ประชากรทั้งสอง กลุ่มเห็นคล้ายที่จะให้เป็นความรับผิดชอบของ ส่วนงานจัดประสบการณ์วิชาชีพ หรือคณะกรรมการจัดประสบการณ์วิชาชีพ ตามความเหมาะสม

การกำหนดและสรรหาบุคลากร ประชากรทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยในเรื่อง ผู้ที่จะทำหน้าที่
 นิเทศ ใ้ต้องมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ ผู้ที่จะทำหน้าที่กำหนดและสรรหาบุคลากรควร เป็นความร่วมมือ
 มีระหว่างวิทยาลัยครูกับโรงเรียน อาจารย์นิเทศก็ควรจะมีทั้งอาจารย์นิเทศทั่วไป อาจารย์
 นิเทศวิชาเอกและวิชาโท อาจารย์นิเทศทั่วไปควรมาจากคณะครุศาสตร์ อาจารย์นิเทศฝ่าย
 โรงเรียน 1 คน ควรรับผิดชอบนักศึกษาไม่เกิน 1 คน สำหรับระดับประถมศึกษา และไม่เกิน 2
 คน สำหรับระดับมัธยมศึกษา นักศึกษาที่จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ ต้องเรียนวิชาบังคับวิชาการ
 ศึกษามาแล้ว ต้องมีสุขภาพดี มีบุคลิกภาพเหมาะสมและมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประชากรทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยที่จะให้มีทั้งการฝึก
 สอน ฝึกงาน บริการสังคมและพัฒนาชุมชน โดยมีวิธีดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอนคือ ก่อนฝึก ขณะ
 ฝึกและหลังฝึก ทั้งนี้โดยจะต้องมีการปฐมนิเทศ มีการสัมมนา และปัจฉิมนิเทศนักศึกษาฝึกประส-
 ภารณวิชาชีพ ตลอดจนให้นักศึกษาได้เลือกโรงเรียนที่จะไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพล่วงหน้า โดย
 มีเวลานานเพียงพอ

การวัดผลและประเมินผล ประชากรทั้งสองกลุ่มเห็นด้วย ที่จะให้อาจารย์นิเทศก์ร่วม
 กับอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนเป็นผู้ตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ทั้งนี้โดย
 เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ประเมินผลตนเองด้วย ส่วนระบบตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
 ควรเป็นระบบผ่าน-ไม่ผ่าน สำหรับการประเมินผลหน่วยงานนั้น ควรจะมีการทำเอกสาร เผยแพร่
 การทำงาน มีแบบประเมินผลของหน่วยงาน และรายงานให้ผู้บริหารวิทยาลัยทราบอย่างน้อยปีละ

1 ครั้ง

Thesis Title The Professional Student Teachers Management Model as
Expected by the Administrators and College Supervisors
within the North - Eastern Teachers Colleges Group

Name Mr. Sermpong Hongphan

Thesis Advisor Assistant Professor Boonmee Nenyod, Ed.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1980

ABSTRACT

Purposes :

1. To study and compare the expectations of both the administrators' and the college supervisors' concerning the professional student teachers management within the North - Eastern Teachers Colleges Group in the future.

2. To propose the model of the professional student teachers management within the North - Eastern Teachers Colleges Group according to the administrators' and the college supervisors' expectations.

Hypothesis :

There is no significant difference concerning the professional student teachers management within the North - Eastern Teachers Colleges Group as expected by administrators' and the college supervisors'.

Procedures :

The population consisted of 460 administrators and college supervisors working in North - Eastern Teachers Colleges Group during the second semester of academic year 1980. The instrument used in this research was a questionnaire which constructed in the form of checklist, rating scale, and open - ended for investigating the expectations of professional students management within of the North - Eastern Teachers Colleges Group in the future. The reliability of the instrument was 0.86. The 460 copies of questionnaire were sent out, and 412 copies or 89.57 percent were returned. The obtained data were analyzed statistically by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Z-test. Then the model of the professional students management in the future was established as held by the administrators' and college supervisors' expectations.

Findings :

There was no significant difference concerning the professional students management in the North- Eastern Teachers Colleges Group in the future as expected by administrators' and college supervisors' in the areas of the policies, objectives, training period, responsible unit, the personel administration, the activities and procedures, and the evaluation, of the management at the .05 level. The hypothesis was retained.

Concerning the policies, it was found that the sample had strongly agreed on the following matters : when the certain majoring students practice their professional training, the instructors in that

department should be responsible in supervising them ; all students must pass the professional training ; and the personnel related to the professional students management should have consistent understandings.

Concerning the objectives, the sample had strongly agreed on the following matters : Teachers Colleges should encourage their college supervisors^{to} study the instructional problems evidenced in the schools, and improve the instruction in the colleges according to school instructional problems evidenced ; and the students must be learned and self - developed their professional characteristics and attitudes.

Concerning the training period, the sample had agreed that it should last 18 weeks, full time, for the students at higher certificate in education level and bachelor's degree level, 4 - year curriculum, where as it should be 9 weeks, full time for the students at bachelor's degree level, 2 - year curriculum.

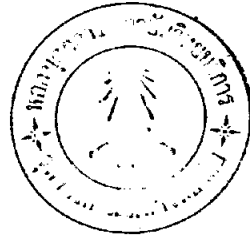
Concerning the responsible unit, the sample had agreed that it should be under the responsibility of Professional Student Teacher Section or the Committee of the Professional Student Teacher.

Concerning the personnel selection, the sample had agreed on the following matters : the personnel taking charge of supervising students must have qualified qualifications related to the criterion. The selection of the personnel for the professional student teacher should come from the co-operation of the teachers college and the schools. The college supervisors consisted of general supervisors which come from the faculty of education, major minor subject supervisors should come directly from the departments concerned. In an elementary school level a cooperating

teacher should supervise only one student, and not more than two in secondary school level. Prior to the professional training, the students must have studied required education courses, must have good health, sound characteristics and should have not less than 2.00 of grade point average.

Concerning the activities of professional training, the sample had agreed that the professional training activities should include student teaching, practicum, community services, and community development. These activities should lie under the three steps of procedures : pre-training period, during training period and post -training period. The required activities of professional training are the orientation, the seminars, and the evaluation including the selection of school prior to training period.

Concerning the measurement and evaluation, the sample had agreed that the evaluation of the professional training of the students should come from the mutual agreement between the college supervisions and the cooperating teachers. The students must have opportunity to evaluate themselves. The evaluation system should be a pass - fail system. The evaluation of the professional student teacher section or the committee of the professional student teacher can be administered by using pamphlets evaluation form, and should report to the college administrators at least once a year.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้มีส่วนช่วยเหลือให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เถระยอด ที่ปรึกษางานวิจัยนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุตธานันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ อาจารย์ปรีชา เศรษฐรัฐธร และ อาจารย์พิศิษฐ์ ศักตวนิช

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มวิทยาลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาจารย์วิวัฒน์ วัชรศิริกู อาจารย์สมพงษ์ สิงหะพล อาจารย์เอนก ศิลปนิลมาลัย อาจารย์พิชัย เสงี่ยมจิตต์ อาจารย์รัศนา ศิรินาม อาจารย์เพชร มีกลาง อาจารย์นพพร ไชยศิริโยธิน อาจารย์สันต์ทัก ไบสี และผู้ช่วยเหลืออื่นที่มีได้กล่าวชื่อนามในที่นี้

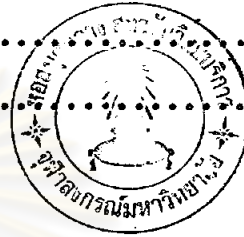
เสริมพงศ์ หงส์พันธุ์

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ท
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมุติฐานของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
ความหมายของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย	9
วิธีดำเนินการวิจัย	10
2 หลักการ ข้อคิดเห็นของนักการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายและความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	12
หลักการและนโยบายการจัดประสบการณ์วิชาชีพ	16
จุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์วิชาชีพ	24
ระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	31
หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดประสบการณ์วิชาชีพ	34
การกำหนดและสรรหาบุคลากร	38
กิจกรรมและวิธีการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	48
การวัดผลและประเมินผลการจัดประสบการณ์วิชาชีพ	51
รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพ	55

3	วิธีดำเนินการวิจัย	63
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	63
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	63
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
	ลักษณะของแบบสอบถาม	64
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
	การวิเคราะห์ข้อมูล	66
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	67
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลของการวิเคราะห์ข้อมูล	70
	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	70
	เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล	75
	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพ	75
	รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพตามความคาดหวังของผู้บริหารและ อาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	118
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	122
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	122
	สมมุติฐานของการวิจัย	122
	วิธีดำเนินการวิจัย	122
	สรุปผลการวิจัย	123
	อภิปรายผลการวิจัย	130
	ข้อเสนอแนะ	142
	บรรณานุกรม	144
	ภาคผนวก	140
	ภาคผนวก ก.	151
	ภาคผนวก ข.	154
	ประวัติผู้เขียน	163

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนแบบสอบถามในการวิจัย	65
2 กลุ่มประชากรจำแนกตามเพศ	71
3 กลุ่มประชากรจำแนกตามระดับการศึกษา	72
4 กลุ่มประชากรจำแนกตามประสบการณ์ในการนิเทศการสอน	73
5 กลุ่มประชากรจำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบัน	74
6 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับนโยบาย การจัดประสบการณ์วิชาชีพ	76
7 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย การจัดประสบการณ์วิชาชีพ	79
8 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับระยะเวลา เวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาระดับ ป.ศศ. ชั้นสูง	85
9 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับระยะเวลา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี	87
10 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับระยะเวลา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี	89
11 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับหน่วยงาน ที่รับผิดชอบการจัดประสบการณ์วิชาชีพ	91
12 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการกำหนด และสรรหาอาจารย์นิเทศก์	95
13 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการกำหนด และสรรหาอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน	98
14 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการกำหนด และสรรหานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	101

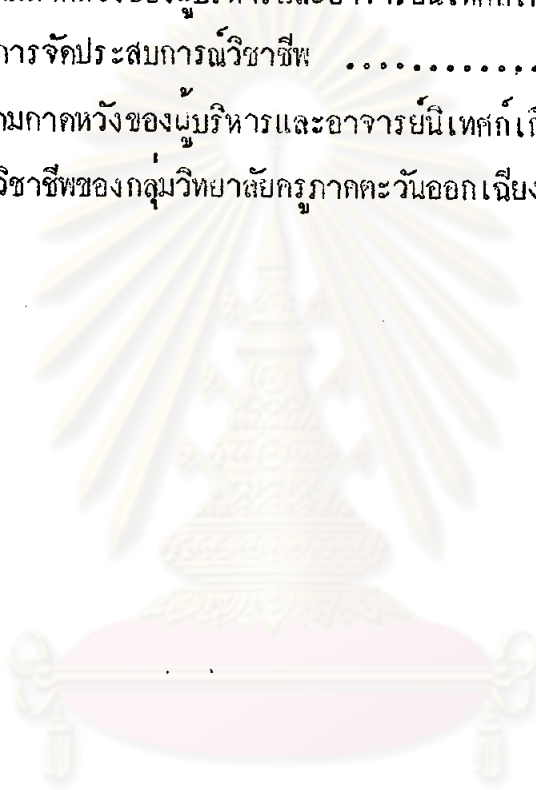
ตารางที่

หน้า

15 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับกิจกรรม
และวิธีดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 103

16 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการวัดผล
และประเมินผลการจัดประสบการณ์วิชาชีพ 106

17 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการ
จัดประสบการณ์วิชาชีพของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 110

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย